

AP19678770 «Термиялық көмірлер мен қож қалдықтарының қоршаған ортаға әсері контекстіндегі радиоактивтілігінің радиоэкологиялық аспектілері» - Ғ.Ж. Пак Ю. Н.

Өзектілігі:

Нәтижелердің өзектілігі энергетикалық көмірлер мен күл-қож қалдықтарының табиғи радиоактивтілігінің радиоэкологиялық аспектілерін олардың қоршаған ортаға теріс әсері тұрғысынан зерттеумен байланысты.

Көмірдегі табиғи радиоактивті элементтермен байланысты радиациялық қауіп - Қазақстанда бағаланбайтын көмір энергетикасының маңызды проблемаларының бірі. Көмір ЖЭС орналасқан аудандарда тұратын персонал мен халықтың сәулеленуін азайту үшін радиоэкологиялық қауіпсіздіктің жүйелі мониторингі қажет. Қолданыстағы радиациялық қауіпсіздік нормалары радионуклидтерді құрылыс мақсатында пайдаланған кезде құрамында күл-қож қалдықтарының болуымен ғана шектеледі.

Жобаның мақсаты:

Жобаның мақсаты табиғи радиоактивті элементтері бар көмірді отын энергиясында пайдаланудың қоршаған ортаның радиоэкологиялық жағдайына әсерін бағалау болып табылады.

Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер:

- Көмір метаморфизмі процесінде табиғи радиоактивті нуклидтердің таралуы зерттелді;

- Кокс ұсынған отандық басылымда мақала жарияланды:

Пак Д., Тебаева А., Пак Ю. "Instrumental express analysis of ferromanganese BES by nuclear-geophysical method" // Университет еңбектері / А.Сағынов ат. ҚарТУ– Қарағанды, - ВП. 4, 2023, – 104-108 ББ.

DOI 10.52209/1609-1825_2023_4_104;

- Derwent Innovations Index (Web of Science, Clarivate Analytics) деректер базасына енгізілген Еуразиялық патент алынды:

Еуразиялық патент №046319, 2024. Пак Ю., Пак Д. Ю., Тутанов С. К., Пономарева М. В., Пономарева Е. В., Тебаева А. Ю., Матонин Вл. В. «Көмірдегі табиғи радиоактивті элементтердің құрамын бағалаудың радиометриялық тәсілі».

<https://www.epatis.com/Data/EATXT/eapo2024/PDF/202391998.pdf>.

Күтілетін жарияланымдар

Получение 1 (одного) патента, включенного в базу данных Derwent Innovations Index (Web of Science, Clarivate Analytics) - **Август 2024**

Публикация 2 (двух) статей и (или) обзоров в рецензируемых научных изданиях, индексируемых в Science Citation Index Expanded базы Web of Science и (или) имеющих процентиль по CiteScore в базе Scopus не менее 50 (пятидесяти) - **Май 2025**

Будут представлены 2 тезиса доклада на международных конференциях – **Сентябрь 2025.**

1-сурет – Көмір сынамаларының табиғи радиоактивті нуклидтерінің үлестік белсенділігін анықтау

2-сурет – МКС-01А «МУЛЬТИРАД» спектрометриялық орнату

3-сурет – Гамма-сәуле шығаратын радионуклидтердің меншікті белсенділігін өлшеу

Зерттеушілер тобы:

1. Пак Юрий Николаевич – ғылыми жетекші, т.ғ.д., проф.

h-index Scopus: 4

<https://orcid.org/0000-0002-0699-6764>

Scopus Author ID: 7102674136

ResearcherID: V-8724-2018

2. Пак Дмитрий Юрьевич – жауапты орындаушы, т.ғ.к., доц.

h-index Scopus: 4

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7215-7846>

Scopus Author ID: 45561507200

ResearcherID: V-8176-2018

3. Тутанов Серикпай Куспанович – орындаушы, т.ғ.д., проф.

h-index Scopus: 2

Scopus Author ID: 6505626495

4. Пономарева Марина Викторовна – орындаушы, к.т.н., доц.

h-index Scopus: 2

Scopus Author ID: 57189469801

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8652-9607>

5. Пономарева Екатерина Вадимовна – орындаушы, PhD, и.о. доцента

h-index Scopus: 2

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1322-6773>

<http://www.researcherid.com/rid/X-7674-2018>

6. Ли Елена Сергеевна – орындаушы, аға оқытушы, PhD магистр

h-index Scopus: 2

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4856-5222>

Scopus Author ID: 57200985313

ResearcherID: X-8542-2018

7. Тебаева Анар Юлаевна – орындаушы, магистр

h-index Scopus: 1

Scopus Author ID: 57367955300

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5404-7195>

8. Ибрагимова Диана Андреевна – орындаушы, PhD h-index Scopus: 1

h-index Scopus: 2

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2588-3028>

Жарияланымдар тізімі:

1	Пак Д., Тебаева А., Пак Ю.	«Instrumental express analysis of ferromanganese ores by nuclear-geophysical method» // Труды университета / КарГУ им. А. Сагинова. – Караганда, – Вып. 4, 2023, – С. 104-108.
2	Пак Ю., Пак Д.Ю., Тутанов С.К., Пономарева М.В., Пономарева Е.В., Тебаева А.Ю., Матонин Вл. В.	Евразийский патент №046319, 2024. «Радиометрический способ оценки содержания природных радиоактивных элементов в углях».
3	Пак Д.Ю., Тебаева А.Ю., Пак Ю.Н.	Ядерно-физический метод контроля зольности угля. Международная научная конференция «Геология в пространстве и времени», филиал МГУ имени М.В. Ломоносова, г. Душанбе, 2024, с.100-1012.
4	Пак Ю.Н., Ибатов М. К., Пак Ю.Н., Тебаева А. Ю.	Fundamentals of Scientific Research and Inventive Creativity. Учебник с грифом МНиВО РК. Караганда, Изд-во КарГУ, 2024, 151 с.
5	Пак Д.Ю., Тебаева А.Ю., Пак Ю.Н.	Лабораторный практикум по ядерным технологиям в геолого-геофизических исследованиях (III часть). Издательство НАО КарГУ им. А. Сагинова, 74с. Учебное пособие

Ықтимал пайдаланушыларға арналған ақпарат:

– Көмір энергетикасында оларды жағу кезінде пайда болатын көмірлер мен күл-қож қалдықтарының табиғи радиоактивтілігі туралы зерттеулер отын энергетикасы кәсіпорындары мен мемлекеттік экологиялық бақылау қызметтері үшін қажет

Қолданылу саласы:

- Жер және қоршаған орта туралы ғылымдар.

Ақпаратты жаңарту күні: 05.07.2024 ж.